

VALDĪBAS DEKRĒTS

[datums]

pasākumi bioloģiski noārdāmu atkritumu rašanās novēršanai, sīki izstrādāti noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas darbībām saistībā ar bioloģiski noārdāmiem atkritumiem un no bioatkritumiem ražota komposta klasifikācijas noteikumi

Saskaņā ar atļauju, kas piešķirta ar 2012. gada Likuma Nr. CLXXXV par atkritumiem 88. panta 1. punkta 28. un 29. apakšpunktu, un attiecībā uz 20. pantu, pamatojoties uz atļauju, kas piešķirta saskaņā ar 31. panta 1. punkta a) apakšpunkta ac) punktu 2010. gada Likumā CXXX par tiesību aktiem, un rīkojoties Pamatlikuma 15. panta 1. punktā noteikto funkciju ietvaros, valdība nosaka:

1. Darbības joma

1. pants.

(1) Šī regula attiecas uz:

- a) bioloģiski noārdāmu atkritumu rašanās novēršanu,
- b) bioloģiski noārdāmiem atkritumiem,
- c) stabilizētiem atkritumiem,
- d) jauktiem atkritumiem,
- e) fermentācijas atliekām,
- f) kompostu,
- g) mājsaimniecību un kopienas kompostēšanu,
- h) kompostēšanu uz vietas,
- i) kompostējamu bioplastmasu,
- j) pārstrādes palīg līdzekļiem kompostēšanai uz vietas,
- k) stabilizāciju,
- l) biogāzes ražošanu,
- m) pārstrādes atbalstu biogāzes ražošanai un
- n) bioloģiski noārdāmo atkritumu beigu statusu.

(2) Šie noteikumi neattiecas uz:

- a) piesārņotu ģeoloģisku veidojumu vai izraktu piesārņotu augšņu bioloģisko likvidēšanu sanācijas procesā,
- b) lauksaimniecības un mežsaimniecības darbības laikā radušos kultūraugu virszemes un pazemes atliekām,
- c) biogāzi, kas dabiski veidojas poligonā, un
- d) atkritumiem no cepamās eļļas un taukiem, uz kuriem attiecas ražotāja paplašinātas atbildības shēma.

2. Definīcijas

2. pants.

Šajā dekrētā:

1. *dzīvnieku izcelsmes blakusprodukts*: ir dzīvnieku izcelsmes blakusprodukts 3. panta 1. punkta nozīmē Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Regulā (EK) Nr. 1069/2009, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1774/2002 (Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu regula);
2. *atvasinātie produkti*: ir atvasināti produkti no dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem 3. panta 2. punkta nozīmē Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Regulā (EK) Nr. 1069/2009, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1774/2002 (Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu regula);
3. *biogāze*: metāna, oglekļa dioksīda un gāzu palieku maisījums, kas veidojas bioloģiski noārdāmas vielas anaerobās noārdīšanās laikā;
4. *biogāzes ražošana*: reģenerācijas darbība, kurā bioloģiski noārdāmais materiāls vai atkritumi kontrolētos apstākļos anaerobā vidē noārdās, izmantojot mikroorganismus, noārdoties biogāzei un fermentācijas atliekām;
5. *bioloģiskā apstrāde*: biogāzes ražošana, zaļo atkritumu pirmapstrāde, kompostēšana un stabilizācija;
6. *priekšapstrādes zona*: vieta vai teritorija ar tehnisku aizsardzību, kas ir daļa no vietas, kuru izmanto bioloģiskās apstrādes sagatavošanai, un kurā tiek uzsākta bioloģiski noārdāmo atkritumu apstrāde;
7. *atlikusī fermentācija*: biogāzes ražošanas laikā radušies cietie vai šķidrie atkritumi;
8. *pārtikas izšķērdēšana*: pārtikas atkritumi, kā definēts Komisijas Regulas (ES) Nr. 142/2011 1. pielikumā, ar kuru īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1069/2009, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un īsteno Padomes Direktīvu 97/78/EK attiecībā uz dažiem paraugiem un precēm, kam uz robežas neveic veterinārās pārbaudes saskaņā ar minēto direktīvu, un pārtiku — Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regulas (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprītes tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu, 2. panta nozīmē, un kas ir kļuvuši par atkritumiem;
9. *kompostēšana mājās*: zaļo atkritumu un virtuves zaļo atkritumu vai citu augu izcelsmes organisko vielu pārstrāde pašu vajadzībām nekustamajā īpašumā, kurā tos ražo vai kurā tie radušies, vai cita kompostēšana mājās īpašuma teritorijā, lai nodrošinātu augiem barības vielas, kur pārstrādes rezultātā veidojas mājas komposts;
10. *higienizācija*: līdz minimumam samazināt infekciozo mikrobu veģetatīvo formu bioloģiski noārdāmos atkritumos, lai izslēgtu infekciju;
11. *komposts*: atkritumi saskaņā ar 1. pielikumu, kā arī humusam līdzīgs materiāls ar augstu organisko vielu saturu, kā noteikts atsevišķos tiesību aktos, ko ražo no mājsaimniecības

- zaļajiem atkritumiem un virtuves zaļajiem atkritumiem, izmantojot pārstrādes palīg līdzekli, mājās un kopienā vai uz vietas kompostējot, un kas vairs nav atkritumi;
12. *kompostēšanas vienība*: bioloģiski noārdāmu atkritumu un pārstrādes palīg līdzekļu partija, kas pēc pirmapstrādes darbībām apstrādāta vienotā veidā saskaņā ar izmantoto tehnoloģiju;
  13. *komposta partija*: komposts no tās pašas kompostēšanas vienības;
  14. *bioloģiski noārdāmie atkritumi, uz kuriem attiecas koncesija*: zaļie dārzeņu atkritumi, kas ir bioloģiski noārdāmi, nāk no dārza vai parka un uz kuriem attiecas Atkritumu likumā paredzētā koncesija, kā arī virtuves zaļie un pārtikas atkritumi, kas apstrādāti kā atkritumi, kuri līdzīgi mājsaimniecības atkritumiem, ko rada mājsaimniecības vai (ar uzņēmējdarbību nesaistītas struktūras) nekustamā īpašuma lietotājs, vai virtuves zaļie un pārtikas atkritumi, ko rada (ekonomikas organizācijas) nekustamā īpašuma īpašnieks, kas nav operators, saskaņā ar ministrijas dekrētu, ar ko nosaka dzīvnieku veselības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam;
  15. *virtuves pārtikas atkritumi*: virtuves pārtika un pārtika, kas paredzēta lietošanai pārtikā mājsaimniecībās, kas kļuvusi par atkritumiem un ko neuzskata par virtuves zaļajiem atkritumiem;
  16. *virtuves zaļie atkritumi*: virtuves dārzeņu atkritumi no mājsaimniecībām tiek uzskatīti par virtuves zaļajiem atkritumiem, ja virtuves dārzeņu atkritumi satur neapstrādātus dārzeņu un augļu atlikumus, kafijas biezumus (izņemot filtrus, kapsulas un citus iepakojuma materiālus), tējas lapas (bez maisiņa un cita iepakojuma materiāla), garšvielas, garšaugus, olu čaumalas;
  17. *savākšana kopienā*: zaļo atkritumu un virtuves zaļo atkritumu dalīta savākšana dzīvojamo ēku tuvumā, ko veic nekustamā īpašuma lietotāju (fizisku personu) kopiena, kas dzīvo dzīvojamo ēku kopumā;
  18. *kompostēšana kopienā*: kompostēšana mājās, ja kompostēšanas priekšapstrādi, kompostēšanu un komposta izmantošanu kopīgi veic dzīvokļu īpašnieki, dzīvojamo māju kooperatīvi vai mazas kopienas;
  19. *elpošanas intensitāte*: skābekļa patēriņš organisko vielu saturā bioloģiski noārdāmos atkritumos [mg O₂/g sausas];
  20. *sertificēts produktu komposts*: atkritumi saskaņā ar 1. pielikumu, kā arī mēslošanas un augsnes uzlabošanas produkti, kas vairs nav atkritumu stāvoklī un ir piemēroti izmantošanai lauksaimniecībā, kā paredzēts atļaujā; šādas humusam līdzīgas mēslošanas un augsnes uzlabošanas vielas tiek ražotas, izmantojot kompostēšanu uz vietas ar pārstrādes palīg līdzekli, tās ir bagātas ar augu barības vielām ar augstu organisko vielu saturu un ir atļauts tirgot saskaņā ar ministrijas dekrētu par ražu veicinošu produktu atļaušanu, uzglabāšanu, tirdzniecību un izmantošanu;
  21. *atvērta kompostēšanas sistēma*: kompostēšanas tehnoloģija, ko izmanto kompostēšanas vietā, kurā kompostēšanas vienība ir tiešā saskarē ar gaisu, un kompostēšanas iekārta nav pārklāta ar tehniskiem vai arhitektūras elementiem;
  22. *stabilizācija*: pirmapstrādes darbība, kurā jauktu atkritumu (kas satur bioloģiski noārdāmus atkritumus) bionoārdāmību samazina ar nepieciešamajām mehānisko un bioloģisko procesu kombinācijām, tādējādi samazinot elpošanas intensitāti un radot stabilizētus atkritumus, kas atbilst higiēnas nosacījumiem un kuru elpošanas intensitāte (AT₄) ir mazāka par 10 mg O₂/g sausas;
  23. *stabilizēti atkritumi*: viela, kas iegūta kompostēšanai vai anaerobai biodegradācijai nederīgu bioatkritumu mehāniskā un bioloģiskā apstrādē, ja pēc stabilizācijas elpošanas intensitāte (AT₄) pēc četrām dienām kļūst mazāka par 10 mg O₂/g, un dinamiskā elpošanas intensitāte ir mazāka par 1000 mg O₂/kg VS * h;

24. *kompostēšana uz vietas*: reģenerācijas darbība kompostēšanas vietā, kurā bioloģiski noārdāmie atkritumi un pievienotie pārstrādes palīg līdzekļi tiek noārdīti autotermālos un termofilos bioloģiskos procesos, izmantojot mikroorganismus un citus dzīvus organismus skābekļa klātbūtnē, un tā rezultātā komposts veidojas ar bioloģiski stabiliem organiskiem un neorganiskiem komponentiem un patogēniem, kuru koncentrācija kompostā nepārsniedz vērtības, kas norādītas 2. pielikumā;
25. *bioplastmasa, kas piemērota kompostēšanai uz vietas*: plastmasas atkritumi, kas marķēti vai sertificēti bionoārdīšanai un kas atbilst standartam MSZ EN 13432 vai līdzvērtīgam tehniskam risinājumam, un ko papildus kompostēšanai uz vietas var izmantot biogāzes ražošanai, ja tos savāc kopā ar virtuves pārtikas atkritumiem;
26. *slēgta kompostēšanas sistēma*: kompostēšanas tehnoloģija, ko izmanto kompostēšanas vietā, kurā kompostēšanas procesu veic slēgtā vienībā, izmantojot tehniskus vai arhitektūras elementus.

3. Noteikumi par bioloģiski noārdāmu atkritumu rašanās novēršanu

3. pants.

- (1) Ja tas ir tehniski iespējams, videi labvēlīgi un ekonomiski samērīgi, augu izcelsmes organiskās vielas pakļauj kompostēšanai mājās vai kopienā.
- (2) Kompostu saskaņā ar šā dekrēta noteikumiem var ņemt vērā, lai sasniegtu mērķvērtību saskaņā ar Komisijas 2019. gada 7. jūnija Īstenošanas lēmumu (ES) 2019/1004, ar ko paredz noteikumus par atkritumu datu aprēķināšanu, verifikāciju un ziņošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/98/EK un atceļ Komisijas Īstenošanas lēmumu C(2012) 2384.
- (3) Vismaz reizi piecos gados koncesijas uzņēmums vāc datus par komposta daudzumu un izmantojumu, kas radīts, kompostējot mājās vai kopienā.
- (4) Ar Valsts pārtikas izšķērdēšanas novēršanas programmas palīdzību tiks īstenota iedzīvotāju informētības palielināšana un izglītošana par bioloģiski noārdāmu atkritumu rašanās novēršanu. Šī programma, ko vada Valsts pārtikas aprites drošības birojs (NÉBIH), palīdzēs sasniegt šo mērķi ar vairākām lekcijām visā valstī ar nosaukumu “Maradék nélkül” (“Bez atkritumiem”), lai ļautu Ungārijai līdz 2030. gadam sasniegt Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu 12.3. mērķi.

4. Noteikumi par bioloģiski noārdāmu atkritumu dalītu savākšanu

4. pants.

- (1) Bioloģiski noārdāmos atkritumus brīvprātīgi savāc atkritumu rašanās vietā atkritumu savākšanas konteinerā, kas paredzēts vienīgi šim nolūkam un neapdraud vidi.
- (2) Veicot 9. punktā minētās darbības, koncesijas uzņēmums nodrošina atkritumu turētājam īpašu konteineru virtuves zaļo atkritumu un virtuves pārtikas atkritumu savākšanai.
- (3) Virtuves pārtikas atkritumu transportēšanai un uzraudzībai piemēro attiecīgos noteikumus ministrijas dekrētā, ar ko nosaka dzīvnieku veselības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri nav paredzēti cilvēku uzturam, ja pārstrādi veic biogāzes

vai kompostēšanas iekārtā. Attiecībā uz bioloģiski noārdāmiem atkritumiem, uz kuriem attiecas koncesija, tirdzniecības dokumenta izdošanas prasības, kas noteiktas ministrijas dekrētā, ar ko nosaka dzīvnieku veselības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, neattiecas uz saņemšanu un pieņemšanu no mājsaimniecībām.

(4) Ir aizliegts izmantot no mājsaimniecībām dalīti savāktos pārtikas atkritumus barošanai, un licenciāts nav tiesīgs izmantot šādus atkritumus ne tieši, ne netieši.

(5) Uzņēmēju organizāciju pārtikas atkritumu savākšanu, transportēšanu un uzraudzību, ja tos pārstrādā biogāzes un kompostēšanas iekārtā, veic saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem ministrijas dekrētā, ar ko nosaka dzīvnieku veselības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri nav paredzēti cilvēku uzturam.

(6) Koncesijas uzņēmums nosaka to bioloģiski noārdāmo atkritumu saņemšanas, savākšanas un transportēšanas metodi un biežumu, uz kuriem attiecas koncesija.

(7) Bioloģiski noārdāmo atkritumu savākšanu un transportēšanu, uz ko attiecas koncesija, var veikt ar atkritumu apsaimniekošanas atļauju.

(8) Atkritumu īpašnieks nodrošina, ka koncesijas uzņēmumam nodotie bioloģiski noārdāmie atkritumi nesatur nekādus citus atkritumus, tostarp iepakojuma materiālu un svešķermeņus.

(9) Koncesijas uzņēmums nodrošina dalītas savākšanas nosacījumus saskaņā ar šo dekrētu, ja tas ir tehniski un profesionāli iespējams. Koncesijas uzņēmums galvenokārt nodrošina savākšanu “no durvīm līdz durvīm”, ja tā nerada nesamērīgas ekonomiskās izmaksas. Koncesijas uzņēmums izveido atkritumu savākšanas punktus tādā izmērā, kas atbilst iedzīvotāju skaitam, ja nav pieejama savākšana “no durvīm līdz durvīm”.

(10) Neatkarīgi no valdības dekrēta par noteikumiem, kas reglamentē dažu atkritumu apsaimniekošanas objektu projektēšanu un ekspluatāciju, koncesijas uzņēmums par atkritumu savākšanas punktu nosaka atkritumu savākšanas rūpnīcu, kuru pārvalda koncesijas uzņēmums vai koncesijas apakšuzņēmējs.

5. pants.

Bioloģiski noārdāmus atkritumus, kas satur vielas, kuras uzskaitītas Regulas (ES) 2019/1021 par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem I un II pielikumā, nedrīkst kompostēt, un tos nedrīkst pārveidot fermentācijas atliekās.

5. Noteikumi par zaļo atkritumu un virtuves zaļo atkritumu dalītu savākšanu kopienas līmenī

6. pants.

Ja zaļos atkritumus un virtuves zaļos atkritumus nevar izmantot citādi, kā noteikts 8. pantā, tad dalīti savāktos zaļos atkritumus un virtuves zaļos atkritumus galvenokārt izmanto kompostēšanai uz vietas vai biogāzes ražošanai, un kā galējo līdzekli tos izmanto enerģijas reģenerācijai biomasas spēkstacijā.

7. pants.

(1) Kopienas savākšanu var veikt teritorijā, ko noteikusi koncesijas sabiedrība un kas ir saskaņota ar vietējo kopienu, vai privātā teritorijā, ko uztur dzīvojamā kopiena, bet tikai noteiktā vietā, kas atrodas nekustamajā īpašumā.

(2) Pastāvīgi nodrošina brīvu piekļuvi kopienas savākšanas vietai, pat personām ar invaliditāti.

(3) Savākšanu Kopienā var veikt bez atkritumu apsaimniekošanas atļaujas.

(4) Nelikvidē zaļos atkritumus, kas kopienas savākšanas vietā satur bīstamas sastāvdaļas, plastmasu, kas nav sertificēta bionoārdāmībai mājas kompostēšanas apstākļos, un atkritumus, kas nav zaļie atkritumi un virtuves zaļos atkritumus.

(5) Nekustamā īpašuma īpašnieks vai persona, kuru ar rakstisku vienošanos pilnvarojusi kopiena vai dzīvojamā kopiena, nodrošina:

- a) kopienas savākšanas vietas tīrīšanu un uzturēšanu, nepieciešamā personāla un materiālo apstākļu nodrošināšanu, un
- b) informācijas dēļa uzstādīšanu, norādot lietošanas nosacījumus.

(6) Savākšanā iesaistītā nekustamā īpašuma īpašnieks vai īpašnieka pilnvarota persona paziņo koncesijas uzņēmumam par kopienas savākšanas darbību tieši laikā, kad tiek noteikta norobežotās teritorijas atrašanās vieta, pirms kopienas savākšanas sākuma un pēc tās beigām.

6. Noteikumi par kompostēšanu mājās, kompostēšanu kopienā un kompostēšanu uz vietas

8. pants.

(1) Fizikālās, ķīmiskās un bioloģiskās prasības kompostiem, kas paredzēti nelauksaimnieciskiem nolūkiem, ir precizēti 2. pielikumā.

(2) Kompostēšanai izmantotā nekustamā īpašuma īpašnieks ir atbildīgs par kompostēšanas kopienā un mājās uzdevumu izpildi.

(3) Šā panta 2. punktā minēto Kopienas līmeņa kompostēšanas uzdevumu īstenošanu kopienā vada ar tādas personas vai organizācijas starpniecību, ko nozīmējusi kopiena, vai ar tādas personas vai organizācijas starpniecību, kas pilnvarota ar rakstisku kopienas vienošanos.

(4) Šā panta 3. punktā minētā persona vai vienība rūpējas par:

- a) savākšanas vietas tīrīšanu un uzturēšanu, nepieciešamā personāla un materiālo apstākļu nodrošināšanu;
- b) informācijas dēļa uzstādīšanu, norādot lietošanas nosacījumus;
- c) izveidotā komposta izmantošanu;
- d) datiem par saražotā komposta daudzumu un izmantojumu, ko koncesijas uzņēmumam sniedz tā, kā to paredzējis koncesijas uzņēmums.

(5) Kompostēšanu mājās vai kopienā nevar izmantot, lai apstrādātu dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus un atvasinātus produktus vai plastmasu, kas nav sertificēta bionoārdāmībai mājas kompostēšanas apstākļos.

(6) Zaļos atkritumus, kas satur bīstamas sastāvdaļas, un atkritumus, kas nav zaļie atkritumi, neizmanto mājās un kopienā.

9. pants.

(1) Kompostēšanu uz vietas var veikt tikai ar atkritumu apsaimniekošanas atļauju reģenerācijai, un to veic kompostēšanas vietā, izmantojot R3c reģenerāciju, kas noteikta ministrijas dekrētā, kurā uzskaitītas ar atkritumu apsaimniekošanu saistītās likvidēšanas un reģenerācijas darbības.

(2) Kompostēšanai uz vietas no bioloģiski noārdāmiem atkritumiem var izmantot 1. pielikumā minētos atkritumu veidus un pārstrādes palīg līdzekļus, kā arī atkritumu veidus, kurus var izmantot kā pārstrādes palīg līdzekļus.

(3) Notekūdeņu dūņas var izmantot kompostēšanā uz vietas, ja vien tiek ievērotas prasības, kas noteiktas valdības dekrētā par notekūdeņu un notekūdeņu dūņu izmantošanas un apsaimniekošanas noteikumiem lauksaimniecībā, un ir izsniegta atkritumu apsaimniekošanas atļauja saskaņā ar valdības dekrētu par atkritumu apsaimniekošanas darbību reģistrēšanu un oficiālu atļauju.

(4) Kompostējamo bioplastmasu var apstrādāt tikai, veicot kompostēšanu uz vietas.

10. pants.

(1) Tehniskie noteikumi kompostēšanai uz vietas, stabilizācijai un biogāzes ražošanai, kā arī tehniskie un darbības nosacījumi, kas vajadzīgi kompostēšanai uz vietas, ir precizēti 3. pielikumā.

(2) Bioloģiski noārdāmos atkritumus, tostarp bioplastmasu, ko var apstrādāt, izmantojot kompostēšanu uz vietas, līdz kompostēšanai uz vietas uzglabā atsevišķi no visiem citiem atkritumiem un materiāliem pirmapstrādes zonā.

(3) Sagatavošana bioloģiski noārdāmu atkritumu, tostarp bioplastmasas, ko var apstrādāt, izmantojot kompostēšanu uz vietas, kompostēšanai, būtu jāsāk priekšapstrādes zonā. Pēc tam atkritumi jāpārviesto uz kompostēšanas zonu, lai veiktu turpmāku apstrādi.

(4) Kompostēšanu veic uz vietas kompostēšanas laukumā

- a) atvērtā kompostēšanas sistēmā,
- b) slēgtā kompostēšanas sistēmā vai
- c) vienību kombinācijā saskaņā ar a) un b) punktu.

(5) Bioloģiski noārdāmos atkritumus, tostarp bioplastmasu, ko var apstrādāt, izmantojot kompostēšanu uz vietas, atkarībā no izvēlētās kompostēšanas sistēmas ievieto kompostēšanas vienībā kompostēšanas zonā.

(6) Pārtikas aprites kontroles iestādes savāktie dati (kā noteikts ministrijas dekrētā, ar ko nosaka dzīvnieku veselības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri nav paredzēti cilvēku uzturam) par pārtikas atkritumu daudzumu, kurus var klasificēt kā

dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus, kas nodoti vai saņemti pārstrādei, pārstrādes gadījumā var tikt ņemti vērā, pārbaudot mērķa izpildi.

7. Stabilizācijas noteikumi

11. pants.

(1) Atkritumu veidi un pārstrādes palīg līdzekļi, ko var izmantot bioloģiskai apstrādei un stabilizācijai, kā arī atkritumu veidi, ko var izmantot kā pārstrādes palīg līdzekli, ir norādīti *1. pielikumā*.

(2) Stabilizācijai drīkst izmantot tikai *1. pielikumā* uzskaitītos atkritumus, kuru bioloģisko apstrādi var veikt ar atkritumu apsaimniekošanas atļauju, ievērojot noteikumus, kas noteikti Valdības dekrētā par atkritumu apsaimniekošanas darbību reģistrāciju un oficiālu atļauju.

(3) Stabilizētos atkritumus, kas rodas stabilizācijas rezultātā, izmanto tikai reģenerācijas vai likvidēšanas darbībām, ko noteikusi atkritumu apsaimniekošanas iestāde.

(4) Stabilizāciju veic zonā ar cietu segumu.

(5) Atkritumu poligona ekspluatācijas laikā stabilizētos atkritumus var izmantot kā virsslāni vai tos var izmantot to rekultivācijai, lai tie darbotos kā nolīdzinošs vai pārseguma slānis kā augšējā gala slāņa daļa saskaņā ar ministrijas dekrētu par konkrētiem noteikumiem un nosacījumiem attiecībā uz atkritumu likvidēšanu un poligoniem, saskaņā ar kuru stabilizētos atkritumus var izmantot tādā apjomā, kā aprakstīts tehniskajās aizsardzības un tehnoloģiju pamatnostādņēs, ņemot vērā labākās pieejamās pieejas vides piesārņojuma novēršanai un samazināšanai, kā noteikts atkritumu apsaimniekošanas atļaujā atkritumu likvidēšanai. Atkritumu poligona ekspluatācijas laikā vairāk nedrīkst izmantot stabilizētus bioatkritumus reģenerācijai.

(6) Stabilizēto atkritumu daudzums, ko var izmantot atkritumu poligona rekultivēšanā, nepārsniedz 500 tonnas uz hektāru sausnā.

(7) Tehniskie nosacījumi, kas vajadzīgi stabilizācijai, ir precizēti *3. pielikumā*.

8. Biogāzes ražošanas noteikumi

12. pants.

(1) Ja bioloģiski noārdāmos atkritumus transportē uz biogāzes iekārtu, biogāzes ražošanu ar atkritumu apsaimniekošanas atļauju var veikt, izmantojot R3 reģenerāciju, kā noteikts ministrijas dekrētā, kurā uzskaitītas ar atkritumu apsaimniekošanu saistītās apglabāšanas un reģenerācijas darbības.

(2) Uz tādas biogāzes iekārtas izveidi, atļauju piešķiršanu un darbību, kas arī pārstrādā dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus, attiecas Ministra dekrēts, ar ko nosaka dzīvnieku veselības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kas nav paredzēti lietošanai pārtikā, un 2009. gada 21. oktobra Regulas (EK) 1069/2009 24. pants, ar ko nosaka veselības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātiem produktiem, kas nav paredzēti lietošanai pārtikā un atceļ Regulu (EK) 1774/2002 (Regula par

dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem), un V pielikums Komisijas Regulai (ES) Nr. 142/2011, ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) 1069/2009, kas nosaka noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kas nav paredzēti cilvēku patēriņam, un īsteno Padomes Direktīvu 97/78/EK attiecībā uz dažiem paraugiem un priekšmetiem, kas saskaņā ar minēto direktīvu ir atbrīvoti no veterinārajām pārbaudēm uz robežas (turpmāk: Komisijas Regula (ES) Nr. 142/2011).

(3) Biogāzes ražošanai no bioloģiski noārdāmiem atkritumiem var izmantot *1. pielikumā* minētos atkritumu veidus, tai skaitā bioplastmasu, kas piemērota kompostēšanai uz vietas.

(4) Biogāzes ražošanu no bioloģiski noārdāmiem atkritumiem biogāzes iekārtā var veikt, izmantojot

a) slapju vai

b) sausu

fermentācijas procesu.

(5) Tehniskie nosacījumi, kas vajadzīgi biogāzes ražošanai, ir precizēti *3. pielikumā*.

(6) Pārtikas aprites kontroles iestādes savāktie dati (kā noteikts ministrijas dekrētā, ar ko nosaka dzīvnieku veselības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri nav paredzēti cilvēku uzturam) par pārtikas atkritumu daudzumu, kurus var klasificēt kā dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus, kas nodoti vai saņemti pārstrādei, pārstrādes gadījumā var tikt ņemti vērā, pārbaudot mērķa izpildi.

9. Noteikumi par atkritumu izbeigšanu

13. pants.

(1) Lauksaimniecībā izmantojamiem atkritumiem bioloģiski noārdāmo atkritumu statuss izbeigsies, ja no tā ražotais komposts un fermentācijas atliekas atbildīs īpašajām prasībām, kas noteiktas

a) ministrijas dekrētā par atļauju piešķiršanu, uzglabāšanu, tirdzniecību un izmantošanu attiecībā uz vielām, kas palielina ražu, un

b) Regulu (EK) 2019/1009, ar ko paredz noteikumus par to, kā ES mēslošanas līdzekļus darīt pieejamus tirgū.

(2) Nelauksaimnieciskas izmantošanas gadījumā bioloģiski noārdāmu atkritumu statuss zaudēs spēku, ja no tiem iegūtie komposta un fermentācijas atlikumi atbilst prasībām, kas noteiktas *2. pielikumā*.

14. pants.

(1) Kompostu var nodot kompostēšanas iekārtas operators, un biogāzes iekārtas operators var nodot fermentācijas atliekas citai personai lietošanai, ja atbilstību 9. panta 1. punktam 2012. gada Likumā Nr. CLXXXV par atkritumiem attiecībā uz atkritumu stadijas beigšanos ir apstiprinājis operators ar atbilstības deklarāciju saskaņā ar *4. pielikumu*, izņemot gadījumus, kad kompostu vai fermentācijas atlikumu nodod turpmākai apstrādei atkritumu stāvoklī.

(2) Atbilstības deklarāciju sagatavo katram saņēmējam un katram darījumam individuāli.

(3) Atbilstības deklarācija apliecina tajā ietverto informāciju līdz nākamās atbilstības deklarācijas sagatavošanai.

(4) Šā panta 1. punktā minētais operators sagatavo divus atbilstības deklarācijas eksemplārus, kas pirmo kopiju glabā kā sertifikātu un nosūtīšanas brīdī nodod lietotāja dublikātu vai nosūta to pārbaudāmā veidā.

(5) Operators un lietotājs atbilstības deklarāciju glabā vismaz piecus gadus.

15. pants.

(1) Nelauksaimnieciskas izmantošanas gadījumā komposta fizikālo, ķīmisko, bioloģisko un higiēnisko mikrobioloģisko īpašību atbilstību saskaņā ar šo dekrētu pārbauda kompostēšanas vietas operators, izmantojot komposta reprezentatīvu paraugu. Akreditētu paraugu ņemšanu un paraugu sagatavošanu veic, pamatojoties uz standartu.

(2) Kompostēšanas vietā saražotā komposta paraugus ņem no katras kompostēšanas partijas šādos gadījumos un biežumā:

- a) ja kompostēšanas vietas jauda nepārsniedz 10 000 tonnas bioloģiski noārdāmu atkritumu pārskata gadā — vismaz reizi gadā no saražotā komposta,
- b) ja kompostēšanas iekārtas jauda ir lielāka par 10 000 tonnām bioloģiski noārdāmu atkritumu pārskata gadā — vismaz divas reizes gadā no saražotā komposta, vai
- c) ja mainās tehnoloģija kompostēšanas vietā.

(3) Komposta parauga laboratorisko testēšanu veic saskaņā ar standartu vai līdzvērtīgu metodi laboratorijā, kas akreditēta testēšanai. Laboratorijas testa ziņojumu, kurā ietverti testa rezultāti, glabā vismaz piecus gadus.

(4) Organisko piesārņotāju testus veic, ja vienu vai vairākas no izmantotajām vielām uzskata par bīstamām vielām saskaņā ar 1. pielikumu.

(5) Ja komposts neatbilst 2. pielikumā noteiktajām prasībām par atkritumu izbeigšanu, to turpina apstrādāt un klasificēt kā atkritumus saskaņā ar ministrijas dekrētu par atkritumu sarakstu un pēc tam to nodod atkritumu apsaimniekotājam, kuram ir derīga atkritumu apsaimniekošanas vai vienotas vides izmantošanas atļauja.

16. pants.

(1) Nelauksaimnieciskas izmantošanas gadījumā biogāzes iekārtas operators, izmantojot raudzēšanas atlikumu reprezentatīvu paraugu, pārbauda fermentācijas atlikumu fizikālo, ķīmisko, bioloģisko un higiēnisko mikrobioloģisko īpašību atbilstību saskaņā ar šo dekrētu.

(2) No fermentācijas atlikumiem, kas rodas biogāzes iekārtā, ņem paraugus šādos gadījumos un biežumā:

- a) ja biogāzes iekārtas jauda nepārsniedz 10 000 tonnas bioloģiski noārdāmu atkritumu pārskata gadā — vismaz reizi gadā no iegūtā fermentācijas atlikuma,
- b) ja biogāzes iekārtas jauda ir lielāka par 10 000 tonnām bioloģiski noārdāmu atkritumu pārskata gadā — vismaz divas reizes gadā no iegūtā fermentācijas atlikuma, vai
- c) ja biogāzes iekārtas tehnoloģija mainās.

(3) Fermentācijas atlieku parauga laboratorisko testēšanu veic saskaņā ar standartu laboratorijā, kas akreditēta testēšanai. Laboratorijas testa ziņojumu, kurā ietverti testa rezultāti, glabā vismaz piecus gadus.

(4) Organisko piesārņotāju testus veic, ja vienu vai vairākas no izmantotajām vielām uzskata par bīstamām vielām saskaņā ar 1. pielikumu.

10. Nobeiguma noteikumi

17. pants.

Šis dekrēts stājas spēkā 15. dienā pēc tā publicēšanas.

18. pants.

(1) Šī dekrēta mērķis ir nodrošināt atbilstību

- a) Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīvai 2008/98/EK par atkritumiem un dažu direktīvu atcelšanu, un
- b) 1999. gada 26. aprīļa Padomes Direktīvai 1999/31/EK par atkritumu poligoniem

(2) Par dekrēta projektu ir iepriekš jāpaziņo saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 9. septembra Direktīvu (ES) 2015/1535, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā.

19. pants.

Tie, kas apsaimniekojuši pārtikas atkritumus pirms šā dekrēta stāšanās spēkā, saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēti dzīvnieku veselības noteikumos attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri nav paredzēti cilvēku uzturam (turpmāk — Noteikumi), var turpināt savu darbību pēc šā dekrēta stāšanās spēkā saskaņā ar minētās regulas noteikumiem.

20. pants.

Ar šo atceļ Vides aizsardzības un ūdens apsaimniekošanas ministrijas 2003. gada 29. decembra Dekrētu Nr. 23/2003 par bioatkritumu apstrādi un kompostēšanas tehniskajām prasībām.

Viktor Orbán
Premjerministrs (parakstīts)

Atkritumu un pārstrādes palīg līdzekļu veidi, ko var izmantot bioloģiskai apstrādei un stabilizācijai, un atkritumu veidi, ko var izmantot kā pārstrādes palīg līdzekli

1. Atkritumu veidi, ko var izmantot bioloģiskajā apstrādē:

	A		B	C	D
1.	Identifikācijas kods		Atkritumu veida apraksts	Piezīme	Riskanta viela
2.	galvenās grupas numurs	apakšgrupas numurs			
3.	02		LAUKSAIMNIECĪBAS, DĀRZKOPĪBAS, AKVAKULTŪRAS, MEŽSAIMNIECĪBAS, MEDNIECĪBAS UN ZVEJNIECĪBAS, PĀRTIKAS RAŽOŠANAS UN APSTRĀDES ATKRITUMI		
4.		02 01	lauksaimniecības, dārzkopības, akvakultūras, mežsaimniecības, medniecības un zvejniecības atkritumi		
5.		02 01 01	mazgāšanas un tīrīšanas nogulsnes	Tikai dūņas, kas nesatur ķīmiskus tīrīšanas, koagulācijas vai ekstrakcijas aģentus.	
6.		02 01 02	dzīvnieku audu atkritumi	Izņemot kaulu audus. Neskarot valstu un ES tiesību aktus par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem.	
7.		02 01 03	augu audu atkritumi		
8.		02 01 06	Dzīvnieku izkārnījumi, urīns un kūtsmēsli (arī ar salmiem), kā arī notekūdeņi, kas tiek savākti atsevišķi un apstrādāti citur	Bojāti salmi ir pakaiši, ko izmanto, lai uzsūktu dzīvnieku izkārnījumus, urīnu un kūtsmēslus. Neskarot valstu un ES tiesību aktus par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem.	
9.		02 01 07	mežsaimniecības atkritumi	Tikai neapstrādāta koksne.	
10.		02 02	atkritumi, kas iegūti, sagatavojot un apstrādājot gaļu, zivis un citus dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktus		

11.		02 02 01	mazgāšanas un tīrīšanas nogulsnes		
12.		02 02 02	dzīvnieku ausu atkritumi	Neskarot valstu un ES tiesību aktus par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem.	
13.		02 02 03	patēriņam vai pārstrādei nederīgi materiāli	Neskarot valstu un ES tiesību aktus par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem.	
14.		02 02 04	dūņas no notekūdeņu attīrīšanas uz vietas	Tikai dūņas, kas nesatur ķīmiskus tīrīšanas, koagulācijas vai ekstrakcijas aģentus. Neskarot valstu un ES tiesību aktus par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem.	
15.		02 03	augļu, dārzeņu, graudaugu, pārtikas eļļu, kakao, kafijas, tējas un tabakas izstrādājumu ražošanas un apstrādes atkritumi; konservu ražošanas atkritumi; rauga un rauga ekstrakta ražošanas, melases ražošanas un fermentācijas atkritumi		
16.		02 03 01	mazgāšanas, tīrīšanas, mizošanas, centrifugēšanas un atdalīšanas nogulsnes	Tikai dūņas, kas nesatur ķīmiskus tīrīšanas, koagulācijas vai ekstrakcijas aģentus.	
17.		02 03 04	patēriņam vai pārstrādei nederīgi materiāli	Ekstrakcijas vielas netika izmantotas.	
18.		02 03 05	dūņas no notekūdeņu attīrīšanas uz vietas	Tikai dūņas, kas nesatur ķīmiskus tīrīšanas, koagulācijas vai ekstrakcijas aģentus.	
19.		02 04	cukura pārstrādes atkritumi		
20.		02 04 03	dūņas no notekūdeņu attīrīšanas uz vietas	Tikai dūņas, kas nesatur ķīmiskus tīrīšanas, koagulācijas vai ekstrakcijas aģentus.	
21.		02 05	piena produktu ražošanas atkritumi		
22.		02 05 01	patēriņam vai pārstrādei nederīgi materiāli	Neskarot valstu un ES tiesību aktus par dzīvnieku izcelsmes	

				blakusproduktiem.	
23.		02 05 02	dūņas no notekūdeņu attīrīšanas uz vietas	Tikai dūņas, kas nesatur ķīmiskus tīrīšanas, koagulācijas vai ekstrakcijas aģentus. Neskarot valstu un ES tiesību aktus par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem.	
24.		02 06	ceptuvju un konditorejas izstrādājumu ražošanas atkritumi		
25.		02 06 01	patēriņam vai pārstrādei nederīgi materiāli		
26.		02 06 03	dūņas no notekūdeņu attīrīšanas uz vietas	Tikai dūņas, kas nesatur ķīmiskus tīrīšanas, koagulācijas vai ekstrakcijas aģentus.	
27.		02 07	alkoholisko un bezalkoholisko dzērienu (izņemot kafiju, tēju un kakao) ražošanas atkritumi		
28.		02 07 01	izejvielu mazgāšanas, tīrīšanas un mehāniskās apstrādes atkritumi		
29.		02 07 02	spirta destilācijas atkritumi		
30.		02 07 04	patēriņam vai pārstrādei nederīgi materiāli		
31.		02 07 05	dūņas no notekūdeņu attīrīšanas uz vietas	Tikai dūņas, kas nesatur ķīmiskus tīrīšanas, koagulācijas vai ekstrakcijas aģentus.	
32.	03		KOKAPSTRĀDES UN PLĀKŠŅU, MĒBEĻU, CELULOZES, PAPĪRA UN KARTONA RAŽOŠANAS ATKRITUMI		
33.		03 01	kokapstrādes un plākšņu un mēbeļu ražošanas atkritumi		
34.		03 01 01	mizas un korķa atkritumi	Tikai neapstrādāta koksne.	
		03 01 05	zāģskaidas, ēveļskaidas, atgriezumi, koksne, kokskaidu plātnes un finieris, kas nav minēti 03 01 04. pozīcijā	Tikai neapstrādāta koksne.	
35.		03 03	celulozes, papīra un kartona ražošanas un apstrādes atkritumi		
36.		03 03 01	mizas un koksnes atkritumi		
37.		03 03 07	mehāniski atdalīti atgriezumi, kas radušies papīra un kartona makulatūras pārstrādē	Tikai atliekas, kas nesatur ķīmiskas apstrādes vielas.	

38.		03 03 08	atkritumi, kas radušies pārstrādei paredzētā papīra un kartona šķirošanā	Tikai atliekas, kas nesatur ķīmiskas apstrādes vielas.	
39.		03 03 10	šķiedras brāķis, šķiedras, pildvielas un pārklājuma nogulsnes, kas radušās mehāniskā atdalīšanā	Tikai dūņas, kas nesatur ķīmiskus tīrīšanas, koagulācijas vai ekstrakcijas aģentus.	
40.		03 03 11	notekūdeņu attīrīšanā uz vietas radušās dūņas, kas nav minētas 03 03 10. pozīcijā		
41.	04		ĀDU UN KAŽOKĀDU APSTRĀDES UN TEKSTILRŪPNIECĪBAS ATKRITUMI		
42.		04 01	ādu un kažokādu apstrādes atkritumi	Neskarot valstu un ES tiesību aktus par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem.	
43.		04 01 07	nogulsnes, jo īpaši no hromu nesaturošiem vietējā attīrīšanā radītiem notekūdeņiem	Tikai dūņas, kas nesatur ķīmiskus tīrīšanas, koagulācijas vai ekstrakcijas aģentus.	Jā
44.		04 02	tekstilrūpniecības atkritumi		
45.		04 02 10	dabisku produktu organiski atkritumi (piemēram, tauki, vasks)		
46.		04 02 20	notekūdeņu attīrīšanā uz vietas radušās dūņas, kas nav minētas 04 02 19. pozīcijā		Jā
47.		04 02 21	neapstrādātu tekstilšķiedru atkritumi	Tikai dabiski.	
48.		04 02 22	apstrādātu tekstilšķiedru atkritumi	Tikai tās, kurām nav ķīmiska piesārņojuma.	
49.	15		IZLIETOTĀIS IEPAKOJUMS, ABSORBENTI, SLAUCĪŠANAS DRĀNAS, FILTRU MATERIĀLI UN AIZSARGAPĢĒRBS, KAS NAV MINĒTI CITUR		
50.		15 01	Izlietotais iepakojums (tostarp dalīti savāktais bioloģiski noārdāmais sadzīves iepakojums)		
51.		15 01 01	papīra un kartona iepakojuma atkritumi	Ja pārstrāde papīra rūpniecībā nav iespējama vai ir nepieciešama apstrādei sagatavoto bioloģiski noārdāmo atkritumu oglekļa un slāpekļa attiecība.	

52.		15 01 03	koka iepakojuma atkritumi		
53.	16		ATKRITUMI, KAS NAV MINĒTI ATKRITUMU SARAKSTĀ		
54.		16 03	neatbilstīgi un neizlietoti produkti		
55.		16 03 06	organiskie atkritumi, kas nav minēti 16 03 05 pozīcijā		
56.	19		ATKRITUMI, KAS RADUŠIES ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS IEKĀRTĀS, NOTEKŪDEŅU ATTĪRĪŠANAS STACIJĀS UN DZERAMĀ ŪDENS UN TEHNISKĀM VAJADZĪBĀM LIETOJAMĀ ŪDENS SAGATAVOŠANAS IEKĀRTĀS		
57.		19 05	atkritumi no cieto atkritumu aerobās apstrādes		
58.		19 05 03	specifikācijām neatbilstīgs komposts	Tā apstrādātā materiāla daļa, kas radusies pēc mehāniskās un bioloģiskās atkritumu apstrādes galīgās pārbaudes un ko var atkārtoti iekļaut šajā apstrādē, lai veiktu restabilizācijas eksperimentus vai izmantotu kā bioloģisku "inokulantu"	
59.		19 06	atkritumu anaerobās apstrādes atkritumi		
60.		19 06 04	digestāts, kas radies sadzīves atkritumu anaerobā apstrādē		Jā
61.		19 06 06	dzīvnieku un augu izcelsmes atkritumu anaerobās apstrādes digestāts		
62.		19 08	citur neklasificēti atkritumi no notekūdeņu apstrādes iekārtām		Jā
63.		19 08 05	dūņas, kas radušās pilsētas notekūdeņu attīrīšanā		Jā
64.		19 08 12	rūpniecisko notekūdeņu bioloģiskā attīrīšanā radušās dūņas, kas nav minētas 19 08 11. pozīcijā		Jā
65.		19 08 14	rūpniecisko notekūdeņu bioloģiskā attīrīšanā radušās dūņas, kas nav minētas 19 08 13. pozīcijā		Jā
66.		19 09	atkritumi, kas radusies dzeramā ūdens vai		

			rūpnieciskai izmantošanai paredzētā ūdens sagatavošanā		
67.		19 09 01	cietie atkritumi no primārās filtrēšanas un atsiļāšanas		Jā
68.		19 09 02	ūdens attīrīšanas nogulsnes		
69.		19 09 03	dekarbonizācijas nogulsnes		
70.	20		SADZĪVĒ RADUŠĪES ATKRITUMI (MĀJSAIMNIECĪBAS ATKRITUMI UN TIEM LĪDZĪGI TIRDZNIECĪBAS UN RŪPNIECĪBAS UZŅĒMUMU UN IESTĀŽU ATKRITUMI), ARĪ ATSEVIŠĶI SAVĀKTIE ATKRITUMI	Tikai tad, ja tie nāk no atsevišķas savākšanas sistēmas.	
71.		20 01	atsevišķi savāktās atkritumu daļas (izņemot 15 01. pozīcijā minētās)		
72.		20 01 01	papīrs un kartons		
73.		20 01 08	bioloģiski noārdāmi virtuves un ēdnīcu atkritumi	Neskarot valstu un ES tiesību aktus par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem.	
74.		20 01 25	pārtikas eļļa un tauki	Neskarot valstu un ES tiesību aktus par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem.	
75.		20 01 38	koksne, kas nav minēta 20 01 37. pozīcijā	Tikai tad, ja tā nav apstrādāta ar ķīmikālijām (ieskaitot krāsošanu, virsmas apstrādi).	
76.		20 02	dārzu un parku atkritumi (arī kapsētu atkritumi)		
77.		20 02 01	bioloģiski noārdāmi atkritumi,	Mizas gadījumā tikai neapstrādāta koksne. Dalīti savāktu kapsētu atkritumu gadījumā tikai tiešas saņemšanas gadījumā, ja kapsētā ir izveidota dalīta savākšanas sistēma un var pienācīgi pārbaudīt, vai atkritumi nesatur svešķermeņus (piemēram, folijas, ziedu un vainagu stieples, plastmasas ziedus un to sastāvdaļas).	

78.		20 03	citi sadzīves atkritumi		
79.		20 03 01	citi sadzīves atkritumi, tostarp jaukti sadzīves atkritumi	Pēc pirmapstrādes.	Jā
80.		20 03 02	atkritumi no tirgiem	Ja tirgū darbojas dalītās savākšanas sistēma.	
81.		20 03 04	septiskās tvertnes nogulsnes		

2. Pārstrādes palīgīdzeklis, ko var izmantot komposta un atkritumu veidu ražošanai, ko var izmantot kā pārstrādes palīgīdzekli:

		A	B
1.	Pārstrādes atbalsta veida nosaukums		Kvalitātes standarti un piezīmes
2.	akmeņu granulas,	a) bazalta granulas, b) alginīta granulas, c) citu iežu granulas	-
3.	Dūņas, nogulsnes	dabiskās dūņas un nogulsnes bez pievienotas augsnes un bez piemaisījumiem, tostarp nepiesārņotas dūņas un dūņas, kas rodas kanalizācijas attīrīšanā un drenāžas procesā	-
4.	Māla minerāli	tīri māla minerāli	-
5.	Kaļķ(akmens)	a) kaļķakmens granulas, b) dolomīta granulas, c) cukura rūpnīcas kaļķu dūņas, d) nestandarta kalcija karbonāts, e) kaļķu dūņas	-
6.	Pelni, kas radušies biomasas sadedzināšanā	dārzeņu pelni	Līdz 2 m/m%. Nesatur vieglos pelnus ar maksimālo piemaisījumu saturu (mg/kg saussnā) a) cinks (Zn): 1500, b) varš (Cu): 250, c) hroms (Cr): 250, d) svins (Pb): 100, e) vanādijs (V): 100, f) kobalts (Co): 100, g) niķelis (Ni): 100, h) molibdēns (Mo): 20, i) arsēns (As): 20, j) kadmījs (Cd): 8, Nedrīkst saturēt pelnus
7.	Augsne (ekstrahēta vai dūņaina)	nepiesārņota dabiska augsne no būvniecības vai nojaukšanas, nogulsnes no sakņaugu mazgāšanas	Līdz 15 m/m%. Maksimālais piesārņotāju saturs (mg/kg sausas): a) arsēns (As): 30, b) svins (Pb): 100, c) kadmījs (Cd): 1,1, d) hroms (Cr): 90, e) varš (Cu): 90; f) niķelis (Ni): 55,

			<p>g) dzīvsudrabs (Hg): 0,7, h) cinks (Zn): 450, i) policikliskie aromātiskie ogļūdeņraži (PAH16: naftalīns, fluors, fenantrēns, antracēns, fluorantēns, pirēns, benzo[a]antracēns, krizēns, benzo[b]fluorantēns, benzo[k]fluorantēns, benzo[a]pirēns, indeno[1,2,3-cd]pirēns, dibenzo[a,h]antracēns, benzo[g, h, i]perilēns: 2, j) kopējais ogļūdeņražu saturs: 200, ko pārbauda tikai tad, ja ir aizdomas par iepriekšēju ogļūdeņražu piesārņojumu vai nav zināms, ka no mazgāšanas radušās dūņas, un ir aizdomas, ka tajā ir kāds šķīdinātājs, koagulācija vai ekstrakcijas aģents</p>
8.	Lignoceluloze	<p>a) augu izcelsmes lauksaimniecības blakusprodukti, b) tukšas graudu/nepildītu kodolu galviņas, c) salmu kūtsmēsli, d) zaļie atgriezumi, e) zaļie atkritumi</p>	-
9.	Produkti, kas veicina kompostēšanas procesu	<p>a) mikrobioloģiskie preparāti, b) bioloģiskie starteri</p>	Produkts ir atļauts tirdzniecībai un lietošanai.
10.	Atkritumi no atkritumu attīrīšanas iekārtām, no notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, kas notekūdeņus attīra ārpus teritorijas, kā arī dzeramā ūdens un rūpnieciskā ūdens apgādes atkritumi	<p>a) cietie atkritumi, kas radušies smalkas filtrēšanas un sijāšanas procesā, b) dūņas, kas rodas, dzidrīnot ūdeni, c) dekarbonizācijas nogulsnes</p>	-

Fizikālās, ķīmiskās un bioloģiskās prasības kompostiem, kas nav paredzēti izmantošanai lauksaimniecībā

1. No bioloģiski noārdāmiem atkritumiem ražota komposta statusu likvidē, ievērojot robežvērtības šādām izmantošanas kategorijām:

	A	B	C
1.	I kategorija	II kategorija	III kategorija
2.	Ja kompostu, kas ražots no bioloģiski noārdāmiem atkritumiem, izmanto teritorijā, kur tas var tieši apdraudēt cilvēku veselību (jo īpaši zaļās zonās, kas pieder dzīvojamām un atpūtas zonām, rotaļu laukumos, parkos, ceļmalas puķu dobēs, meža zemēs, publiskās promenādēs, suņu pastaigu zonās, publiskās puķu kastēs, sporta objektos, pludmales zonās un valsts iestādēm piederošās teritorijās), tad šis komposts atbilst arī prasībām, kas noteiktas FVM 2006. gada 18. maija Dekrēta Nr. 36/2006 par ražību veicinošu vielu atļaušanu, uzglabāšanu, tirdzniecību un izmantošanu <i>3. pielikuma 4. punktā.</i>	Ja kompostu, kas ražots no bioloģiski noārdāmiem atkritumiem, izmanto apgabalā, uz kuru attiecas Likums par mežiem un mežu aizsardzību un apsaimniekošanu, tādā veidā, kas tajā reglamentēts, vai uz citiem ārējiem mežiem, tad kompostam jāatbilst arī prasībām, kas norādītas <i>1.1. un 1.2. punktā.</i>	Ja no bioloģiski noārdāmiem atkritumiem ražotu kompostu izmanto rekultivēšanai, ainavas defektu labošanai vai izmantošanai slēgtos sārņu dīķos saskaņā ar Vides aizsardzības un ūdens apsaimniekošanas ministrijas 2006. gada 5. aprīļa dekrētu Nr. 20/2006 par dažiem noteikumiem un nosacījumiem attiecībā uz atkritumu noglabāšanu un poligoniem, tad šim kompostam jāatbilst arī prasībām, kas noteiktas <i>1.1. un 1.2. punktā.</i>

1.1. Fizikālās un bioloģiskās īpašības:

	A	B	C	D
1.	Īpašības	II kategorija	III kategorija	Piezīme
2.	Organisko vielu saturs	Komposta organisko vielu saturs ir vismaz 15 % no sausnas satura.	Komposta organisko vielu saturs ir vismaz 15 % no sausnas satura.	Minimālais organisko vielu saturs attiecas uz produktu kompostēšanas fāzes beigās, pirms to sajauc ar citām vielām. Mērķis ir novērst sastāvdaļu atšķaidīšanu (piemēram, ar smiltīm, augsni).
3.	Komposta termiņš	Pašsasilšanas testa laikā sasniegtā maksimālā temperatūra	-	

		nepārsniedz 30 °C.		
4.	Patogēni	a) Salmonella sp 2x5 g, negatīvs, b) Fēču koliformas skaits 500/g, c) Fēču streptokoku skaits 500/g, d) Cilvēka parazitū helmintu olas 25 g, negatīvs	-	Šā parametra mērījumiem pievieno regulārus temperatūras mērījumus.
5.	Dzīvotspējīgas nezāļu sēklas un augu pavairošanas formulas	Kompostā jābūt ne vairāk kā 2 dzīvotspējīgām nezāļu sēklām litrā.	-	Šā parametra mērījumiem pievieno regulārus temperatūras mērījumus.
6.	Makroskopiskie piemaisījumi	Starp daļiņām, kas lielākas par 2 mm, komposts var saturēt stiklu, metālu un plastmasu, kas satur ne vairāk kā 0,5 % no sausnas satura.	Starp daļiņām, kas lielākas par 2 mm, komposts var saturēt stiklu, metālu un plastmasu, kas satur ne vairāk kā 0,5 % no sausnas satura.	Būtu jānošķir akmeņi un mākslīgie piemaisījumi.

1.2. Ķīmiskās īpašības:

1.2.1. Smago metālu saturs:

	A	B	C	D
1.	Smagie metāli	Daudzums (mg/kg sausnā) II kategorija	Daudzums (mg/kg sausnā) III kategorija	Piezīme
2.	Arsēns (As)	25	60	
3.	Cinks (Zn)	2000	2000	
4.	Dzīvsudrabs (Hg)	5	10	
5.	Kadmijs (Cd)	5	10	
6.	Kobalts (Co)	50	300	
7.	Kopējais hroma (ΣCr) daudzums	350	800	Gatavais produkts pirms sajaukšanas ar citām vielām. Hroma III gadījumā (CR ^{III}).
8.	Hroms VI. (CR VI)	1	-	
9.	Molibdēns (Mo)	10	100	
10.	Niķelis (Ni)	100	250	
11.	Svins (Pb)	400	600	
12.	Varš (Cu)	750	400	
13.	Selēns (Se)	50	20	

1.2.2. Organiskie piemaisījumi:

	A	B	C	D
1.	Organiskie piemaisījumi	Daudzums II kategorija	Daudzums III kategorija	Piezīme
2.	Kopējais aprakstošais polihlorbifenila saturs (PCB7: PCB 28, 52, 101, 118, 138, 153, 180) (mg/kg sausnā)	0,5	5	
3.	Kopējais policiklisko aromātisko ogleņūdeņražu saturs (PAH16: naftalīns, fluors, fenantrēns, antracēns, fluorantēns, pirēns, benzo[a]antracēns, krizēns, benzo[b]fluorantēns, benzo[k]fluorantēns, benzo[a]pirēns, indeno[1,2,3-cd]pirēns, dibenzo[a,h]antracēns, benzo[g, h, i]perilēns) (mg/kg sausnā)	5	40	Gatavais produkts pirms sajaukšanas ar citām vielām.
4.	Kopējie alifātiskie ogleņūdeņraži (TPH) (mg/kg sausnā)	1000	5000	

2. Novadot fermentācijas atliekas uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtu, biogāzes iekārtā radušos fermentācijas atlikumu atkritumu stāvoklis izbeidzas, ievērojot robežvērtības, kas noteiktas 4. un 5. pielikumā Ministrijas dekrētam par ūdens piesārņotāju robežvērtībām un dažiem to piemērošanas noteikumiem.

Tehniskie noteikumi par kompostēšanu, stabilizāciju un biogāzes ražošanu uz vietas

1. Kompostēšana uz vietas:

1.1. Attiecībā uz kompostēšanas sistēmām 10. panta 3. punkta nozīmē, izņemot gadījumus, kad dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus izmanto kompostēšanā uz vietas, kompostēšanas vietā nodrošina vismaz šādas temperatūras un sajaukšanas un rotācijas biežumu:

- a) 55 °C temperatūru atklātā kompostēšanas vienībā uztur vismaz 14 dienas, lai nodrošinātu higienizāciju, kurā veic vismaz 5 maisīšanas vai rotācijas;
- b) 65°C temperatūru atklātā kompostēšanas vienībā uztur vismaz 7 dienas, lai nodrošinātu higienizāciju, kurā veic vismaz 2 maisīšanas vai rotācijas;
- c) lai nodrošinātu higienizāciju slēgtā kompostēšanas vienībā, vismaz 7 dienas uztur 60 °C temperatūru.

1.2. Lai kompostēšanas laikā sasniegtu augstu bioloģiskās aktivitātes līmeni, jānodrošina vismaz šādi nosacījumi:

- a) labākā pieejamā struktūra un aerācija;
- b) pietiekama skābekļa padeve;
- c) adekvāts mitrums un barības vielu saturs;
- d) oglekļa-slāpekļa attiecība ir 25–35:1, un
- e) pH = pH diapazons 4–9.

1.3. Pēc intensīvas nogatavināšanas kompostēšanas vietas operators pēc tam nobriedina kompostu pēcapstrādes zonā, līdz tā temperatūra pašsasilšanas testa laikā pārsniedz 30 °C. Pirms nogatavināšanas var veikt skrīningu vai frakcionēšanu.

1.4. Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu vai atvasināto produktu kompostēšanas gadījumā ir jāievēro pārrēķina un mikrobioloģiskie parametri, kas noteikti Komisijas Regulas (ES) Nr. 142/2011 V pielikuma III nodaļas 1. un 3. pantā.

2. Stabilizācija:

2.1. Stabilizāciju var veikt tikai atkritumu apsaimniekošanas objektā ar ūdensnecaurlaidīgu novietni.

2.2. Stabilizācija nodrošina vismaz šādus nosacījumus:

- a) stadijas atbilstoši psihrofilo, mezofilo un termofilo mikroorganismu temperatūras pieprasījumam;
- b) augsts bioloģiskās aktivitātes līmenis un atbilstošs mitruma saturs bioloģiski noārdāmajiem atkritumiem, atbilstošu pH apstākļu izstrāde;
- c) higienizācijai labākā pieejamā struktūra, aerācija un homogenizācija.

2.3. Jauktie atkritumi jāstabilizē, līdz elpošanas intensitāte (AT4) kļūst mazāka par 10 mg O₂/g sausas.

3. Biogāzes ražošana:

3.1. Attiecībā uz 12. panta 3. punktā minētajām procedūrām nodrošina minimālās temperatūras vērtības un klātbūtnes periodus saskaņā ar šādu tabulu:

	A	B	C
1.	Biogāzes operētājsistēma	Temperatūras vērtības	Temperatūras vērtību uzturēšanas ilgums
2.	Mitrās fermentācijas process	33–38 °C	vismaz 25–35 dienas
3.	Sausās fermentācijas process	33–38 °C	vismaz 20-30 dienas

3.2. Optimāla oglekļa/slāpekļa attiecība: 15–30:1.

3.3. Atbilstošs pH diapazons: pH=7–9.

3.4. Ja biogāzes iekārtā izmanto dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus vai atvasinātos produktus, piemēro Komisijas Regulas (ES) Nr. 142/2011 V pielikuma III nodaļas 1. un 3. pantā noteiktos pārveides un mikrobioloģiskos parametrus.

Atbilstības deklarācija un tās saturs

1. Komposta partijai sagatavo atbilstības deklarāciju saskaņā ar šādu tabulu:

KOMPOSTS ATBILSTĪBAS DEKLARĀCIJA	
	1. Kompostēšanas vietas operatora nosaukums:
2. Uzņēmēja juridiskā adrese:	3. Ražošanas vietas adrese:
4. Tālrunis:	5. E-pasts:
6. KŪJ ID (vides klienta ID):	7. KTJ ID (vides teritoriālais identifikators):
8. Statistikas numurs atbilstoši HCSO (Ungārijas Centrālais statistikas birojs): - -	
9. Atkritumu apsaimniekošanas atļaujas numurs:	
10. Atļauja laist tirgū un izmantot kompostu (ja tāds ir):	
11. Atkritumu stadijas beigu paraugu ņemšanas un laboratorijas testa ziņojumu skaits (atkritumu identifikācijas marķējums):	
12. Apstrādes darbība:	13. Apstrādes tehnoloģija:
14. Atkritumi, ko izmanto komposta ražošanai: a) tips: b) daudzums:	
15. Pārstrādes palīg līdzekļi, ko izmanto komposta ražošanai (ja tādi ir): a) tips: b) daudzums:	
16. Komposta ražošanai piemērotais standarts (ja tāds ir):	

17. Komposta izmantošanas kategorija:
18. Komposta daudzums, kas izņemts no kompostēšanas vietas (kg):
19. Iekšējie komposta satura indikatori: a) reakcija: b) tilpuma svars: c) sausnas saturs: d) organisko vielu saturs: e) kopējais ūdenī šķīstošais sāļums: f) daļiņu izmēru sadalījums: g) aktīvās vielas saturs (N, P ₂ O ₅ , K ₂ O, Ca, Mg):
20. Komposta fizikālās un bioloģiskās īpašības: a) organisko vielu saturs: b) komposta gatavība: c) patogēni: d) dzīvotspējīgas nezāļu sēklas un augu pavairošanas formulas: e) makroskopiskie piemaisījumi:
21. Komposta ķīmiskās īpašības: 21.1. Smago metālu saturs: a) Zn: b) Cu: c) Ni: d) Cd: e) Pb: f) Hg: g) Cr: 21.2. Organiskie piemaisījumi: a) PCB7: b) PAH16: c) PCDD/PCDF/d PCB: d) PFC: e) TPH:
22. Tā lietotāja vārds, adrese, juridiskā adrese, kuram komposts ir nodots:
23. Piegādes adrese:
24. Apliecinu, ka komposts atbilst atkritumu stadijas beigu nosacījumiem, kas izklāstīti [datums] valdības Dekrētā Nr.../2023 par atkritumu apsaimniekošanas darbībām saistībā ar bioloģiski noārdāmiem atkritumiem un 9. panta 1. punktā 2012. gada Likumā Nr. CLXXXV par atkritumiem:

25. Datums un paraksts:

2. Par atlikušo fermentācijas partiju sagatavo atbilstības deklarāciju saskaņā ar šādu tabulu:

FERMENTĀCIJAS ATLIEKAS ATBILSTĪBAS DEKLARĀCIJA	
	1. Biogāzes iekārtas operatora nosaukums:
2. Uzņēmēja juridiskā adrese:	3. Ražošanas vietas adrese:
4. Tālrunis:	5. E-pasts:
6. KŪJ ID:	7. KTJ identifikators:
8. Statistikas numurs atbilstoši HCISO (Ungārijas Centrālais statistikas birojs): - -	
9. Atkritumu apsaimniekošanas atļaujas numurs:	
10. Atļauja laist tirgū un izmantot fermentācijas atlikumu (ja tāds ir):	
11. Apstrādes darbība:	12. Apstrādes tehnoloģija:
13. Atkritumi, ko izmanto fermentācijas atlikumu ražošanai: a) tips: b) daudzums:	
14. Pārstrādes palīg līdzeklis (ja tāds ir), ko izmanto fermentācijas atlikuma ražošanai: a) tips: b) daudzums:	
15. Biogāzes ražošanai piemērotais standarts (ja tāds ir):	
16. Izveidoto fermentācijas atlikumu daudzums (kg vai l):	
17. Fermentācijas atlikuma ķīmiskās īpašības:	

<p>17.1. Ķīmiskās īpašības</p> <p>a) reakcija:</p> <p>b) organisko vielu saturs:</p> <p>c) kopējais slāpekļa daudzums:</p> <p>d) kopējais fosfora daudzums:</p>	
<p>17.2. Riskanti elementi:</p>	
<p>17.2.1. Ja sausnas saturs ir mazāks par 10 %:</p>	<p>17.2.2. Ja sausnas saturs pārsniedz 10 %:</p>
<p>a) Al:</p> <p>b) As:</p> <p>c) B:</p> <p>d) Ba:</p> <p>e) Cd:</p> <p>f) ΣCr:</p> <p>g) CrVI:</p> <p>h) Cu:</p> <p>i) Mn:</p> <p>j) Mo:</p> <p>k) Ni:</p> <p>l) Pb:</p> <p>m) Zn:</p> <p>n) Hg:</p> <p>o) Cl:</p>	<p>a) As:</p> <p>b) Cd:</p> <p>c) Co:</p> <p>d) ΣCr:</p> <p>e) CrVI:</p> <p>f) Cu:</p> <p>g) Mo:</p> <p>h) Ni:</p> <p>i) Pb:</p> <p>j) Se:</p> <p>k) Zn:</p> <p>l) Hg:</p>
<p>17.3. Organiskie piesārņotāji</p>	
<p>17.3.1. Ja sausnas saturs ir mazāks par 10 %:</p> <p>a) dzīvnieku un augu tauki:</p> <p>b) anjonu virsmaktīvā viela:</p> <p>c) ΣPAH:</p> <p>d) ΣPCB:</p> <p>e) PCDD/PCDF/d PCB:</p> <p>f) TPH:</p>	<p>17.3.2. Ja sausnas saturs pārsniedz 10 %:</p> <p>a) ΣPAH:</p> <p>b) ΣPCB:</p> <p>c) PCDD/PCDF/d PCB:</p> <p>d) TPH:</p>
<p>18. Fermentācijas atlikuma bioloģiskās īpašības:</p>	
<p>18.1. Mikrobioloģiskie piesārņotāji:</p> <p>a) Fēču koliformas numurs:</p> <p>b) Cilvēka parazītu helmintu olu skaits:</p> <p>c) Salmonella sp.</p> <p>d) Fēču streptokoku skaits:</p> <p>e) Pseudomonas aeruginosa skaits:</p>	
<p>18.2. <i>Azotobacter agile</i> testa rezultāts:</p>	
<p>19. Tā lietotāja vārds, uzvārds/nosaukums, adrese, darījumdarbības vieta, uz kuru nosūta</p>	

fermentācijas atliekas:

20. Piegādes adrese:

21. Apliecinu, ka fermentācijas atliekas atbilst atkritumu stadijas beigu nosacījumiem, kas izklāstīti [datums] valdības Dekrētā Nr.../2023 par darbībām bioloģiski noārdāmu atkritumu rašanās novēršanai, sīki izstrādātiem noteikumiem atkritumu apsaimniekošanas darbībām saistībā ar bioloģiski noārdāmiem atkritumiem un no bioatkritumiem ražota komposta klasifikācijas noteikumiem, kā arī 2012. gada Likuma Nr. CLXXXV par atkritumiem 9. panta 1. punktā:

22. Datums un paraksts: